

Dansk tidsskrifttypografi i dag

Af Eli Reimer

DE, som holder af god typografi, har i de sidste år kunnet glæde sig over et stigende alment behov for en bedre kvalitet, der har givet sig udslag i en smukkere og mere funktionel typografi. Denne udvikling har navnlig været glædelig, fordi den også har omfattet en række områder, som vi normalt henregner til hverdagens typografi. Tænk på de billige bogserier og på romanerne fra flere forlag samt på de nye skolebøger. Endnu er ikke alting godt – vi er kun ved begyndelsen af en god udvikling, som forhåbentlig vil fortsætte. I hvert fald føres der en kraftig propaganda for en bedre typografi, der bl.a. er udmundet i en overordentlig kraftig kritik af de forlag, som ikke rigtigt er kommet med endnu.

Ikke alle har mødt behovet for en bedre typografi med forståelse, bl.a. fordi det på kort frist er mere økonomisk at lade alt fortsætte i den gamle skure, og man møder endnu typografer, bogtrykkere, forfattere såvel som læsere, der absolut modsætter sig enhver forandring. Alligevel marcherer udviklingen frem i takt med den stigende vilje til at lave godt arbejde, og lykkeligvis medfører den større forståelse for, hvad der er god, og hvad der er dårlig typografi, en konkurrence, der i højere grad end nok så mange artikler tvinger kvaliteten i vejret.

Alligevel skal denne artikel skrives som en kritik af et typografisk område, der er mindre berørt af den stigende kvalitet, på trods af, at man i de organisationer, der varetager områdets interesser, gør et stort arbejde for at få forbedringer gennemført. Det er dansk *tidsskrifttypografi*, der her tages sigte på, og organisationen er bl.a. Foreningen af danske Ugeblade, Fagblade og Tidsskrifter, der med artikler i tidsskriftet *Pressen* og i møder med redaktører og producenter flere gange har søgt at skabe interesse for at igangsætte en virkelig udvikling til en bedre tidsskrifttypografi. Måske er mangelen af en direkte konkur-

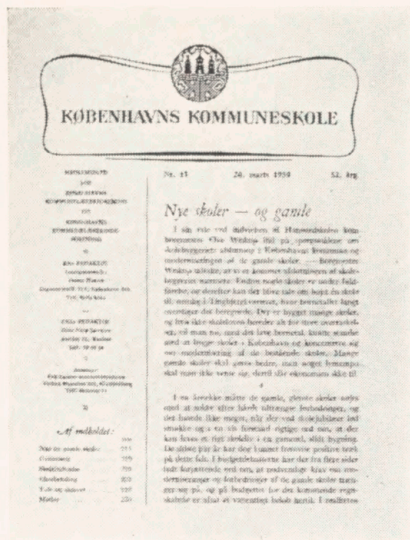
rence også en årsag til den stilstand, som præger mange tidsskrifter, men idag, hvor behovet for at læse trues af andre kommunikationsmidler, har enhver, der har interesse for at bringe ting frem til tryk, pligt til at tage denne konkurrence op og medvirke til at gøre typografien til en læsefremmende faktor og ikke lade traditioner, som hviler på tilfældige typografiske sædvaner, gøre typografien læsehæmmende og dermed forringe det trykte ords betydning.

En bedre typografi kan ikke skabes uden ofre. Man ser det på blad-døden i den beslægtede avistypografi, hvor aviser, der ikke har råd til at tage konkurrencen op i udstyrmæssig henseende med de store blade, simpelthen dør hen af mangel på læsere – og ændringen af skolebogstypografien kunne ikke påbegyndes uden nedbrydning af de værdier, som den stående sats og det eksisterende klichémateriale udgjorde. På samme måde vil ændringen af et tidsskrift ikke kunne gennemføres uden ekstra udgifter, og det vil også kræve en overordentlig stor indsats af alle implicerede parter, men udgifterne behøver kun at være éngangsudgifter, for så vidt tidsskriftet ligger i et prislag, der muliggør et normalt typografisk arbejde; en lang række typografiske forbedringer kan gennemføres uden forhøjelse af de løbende udgifter, men det skal ikke skjules, at udgivelsen af et levende og smukt tidsskrift kræver et større budget end et tidsskrift, hvor udseendet ingen væsentlig rolle spiller – dog er det udenfor al tvivl, at et bevidst arbejde for at skabe et smukt tidsskrift kan betale sig.

»Vore læsere ønsker ikke tidsskriftet anderledes« er en replik, som fremsættes af mange redaktører, og de kan støttes heri af de artikler og breve, som vrede læsere altid vil fremsende, når tidsskriftet præsenteres i et nyt udstyr – men hvis ændringen virkelig er en forbedring, vil det kun være enkelte læsere, der protesterer; et velskrevet, velarrangeret og veltrykt tidsskrift vil altid have en tilfreds læserkreds.

Men hvad er der da i vejen med vore tidsskrifter? Dette spørgsmål kan kun besvares med en analyse og en kritik af nogle tilfældigt udvalgte løbende tidsskrifter og fagblade. Som indledning gør forfatteren en undskyldning for, at denne kritik ikke kan undgå at ramme de firmaer og redaktioner, som har ansvaret for de pågældende tidsskrifters og fagblades typografiske udstyr.

Dansk tidsskrifttypografi i dag

De typografiske detaljer behøver ikke at ensrettes i et tidsskrift – men de må afstemmes til hinanden. Det er uheldigt som her at anvende to »hoveder« i samme styrke og i arrangement, der mismåler hinanden.

Da skolebøgernes forbedring er trukket frem som eksempel på den stigende kvalitet, vil det måske være rimeligt at begynde med lærernes fagblade – også fordi de henvender sig til en gruppe mennesker, der kan lide at læse bøger, og som derfor vil kunne sætte pris på en smuk typografi af karakter som bogtypografi.

Københavns Kommuneskole, der er medlemsblad for Københavns Kommunelærerforening og Kommunelærerindeforening, er et typisk dansk tidsskrift i denne genre – det er ikke direkte grimt, enkelte detaljer er endog forbilledlige – men proportionerne i forholdet mellem papir og satsformat er dårlige og giver bladet et forskåret udseende og ødelægger sammenhængen i opslagene. Bladet har to hoveder, et på forsiden, og et på side 3; de er forskellige i skriftvalg og typografisk form, men indeholder ensartede oplysninger; ingen af dem klæder dog bladets øvrige typografi – men virker nærmest som fremmedelementer eller levn fra tidligere typografiske udformninger af bladet. Side 3 har en form, som ses i mange tidsskrifter, men som vanskeliggør bladets omtrykning. Teksten begynder som en bred spalte, men fortsætter i et

[illegible]John, Fred Kristensen,
Yach ya Longan.

Danmarks Lærerskole afholder kursus i
Lærebekendtskab

[illegible][illegible][illegible][illegible]

DET FØRSTE SKOLEÅR

Ad seminiferum ELIAS WILSON
 Editor, *Journal*

Parasitoides

Materials: glass-plate, ink, blotter.

[illegible]

smallere format på side 4; korrekturrettelser i det brede stykke på side 3, der vil give flere linier, vil således altid medføre omsætninger af større tekststykker på side 4. Endvidere virker den smalle spalte gnidret i forhold til den åbne typografi i bladets øvrige spalter, bl. a. fordi samtlige små versalielinier ikke er udlignet.

Skriften er Baskerville, og den står smukt på det anvendte papir. Spalterne skæmmes dog af den ekstra skydning, der konsekvent er anvendt ved alle udgange, men som giver siderne et spættet udseende.

Som man vil se, er det skæmmende i dette tidsskrift let at rette uden væsentlig udgift. En stramning af proportionerne i forholdet mellem satsformat og papirformat, et smukkere hoved på side 1 samt en total ændring af bladets side 3 vil kunne gøre Københavns Kommuneskole til et smukt tidsskrift.

Folkeskolen fra Danmarks Lærerforening har bedre proportioner i forholdet mellem kolumne og papirformat. Satsen er trespaltet, og til

Dansk tidsskrifttypografi i dag

To forsider fra et tidsskrift, der nylig har skiftet typografi. Bemærk i den gamle udgave, hvor blandingen af forskellige fede skriftkarakterer og af de forskellige typografiske principper gør siden spredt og usikker, og i modsætning hertil den smukke linievirkning i den forenklede typografi i den nye udgave.

det specielle småstof, der bringes i en stor del af bladet, er det en god idé, men det fordrer en fast og gennemtænkt typografi helt ud i de mindste detaljer. Desværre er dette ikke helt tilfældet i Folkeskolen, hvor overskrifterne tilsyneladende uden plan er udført i symmetrisk og asymmetrisk typografi, og hvor de forskellige grotesksnit i overskrifterne mislæder hinanden; dog er det navnlig de meget uens og tilfældige skydninger i spalterne, der især er uheldige til en skrift som den anvendte Bodoni Bogskrift, og som bevirker, at billedet af siderne bliver flimrende og forstyrrer læsningen, og det kan da ikke være formålet med et tidsskrift, der netop henvender sig til en læserkreds, som kan lide at læse.

Højskolebladet har vel også en læseglad læserkreds; den forandring, som bladet fornylig har gennemgået, er derfor absolut en forbedring. Fra en varieret opsætning med fede overskrifter er det nu gennemført med et ensartet overskriftsystem. Det gør stoffet mere indbydende; til gengæld er der skabt en variation ved at gennemføre en del af bladets

HYDRONSKALVE-VEJLEDNINGEN

Hydronskalven er en af de mest populære og mest brugte af de forskellige typer af skaller. Den er meget let at bruge og er meget billig. Den er også meget holdbar og kan bruges til mange forskellige formål. Den er også meget let at rengøre og kan bruges til mange forskellige formål. Den er også meget let at bruge og er meget billig. Den er også meget holdbar og kan bruges til mange forskellige formål. Den er også meget let at rengøre og kan bruges til mange forskellige formål.

Den er også meget let at bruge og er meget billig. Den er også meget holdbar og kan bruges til mange forskellige formål. Den er også meget let at rengøre og kan bruges til mange forskellige formål. Den er også meget let at bruge og er meget billig. Den er også meget holdbar og kan bruges til mange forskellige formål. Den er også meget let at rengøre og kan bruges til mange forskellige formål. Den er også meget let at bruge og er meget billig. Den er også meget holdbar og kan bruges til mange forskellige formål. Den er også meget let at rengøre og kan bruges til mange forskellige formål.

DEN RETTE LINJE

En af de mest populære og mest brugte af de forskellige typer af skaller. Den er meget let at bruge og er meget billig. Den er også meget holdbar og kan bruges til mange forskellige formål. Den er også meget let at rengøre og kan bruges til mange forskellige formål.

EN FAG SAK

En af de mest populære og mest brugte af de forskellige typer af skaller. Den er meget let at bruge og er meget billig. Den er også meget holdbar og kan bruges til mange forskellige formål. Den er også meget let at rengøre og kan bruges til mange forskellige formål.

Den er også meget let at bruge og er meget billig. Den er også meget holdbar og kan bruges til mange forskellige formål. Den er også meget let at rengøre og kan bruges til mange forskellige formål. Den er også meget let at bruge og er meget billig. Den er også meget holdbar og kan bruges til mange forskellige formål. Den er også meget let at rengøre og kan bruges til mange forskellige formål.

Politik retsret og retsret akt

En af de mest populære og mest brugte af de forskellige typer af skaller. Den er meget let at bruge og er meget billig. Den er også meget holdbar og kan bruges til mange forskellige formål. Den er også meget let at rengøre og kan bruges til mange forskellige formål.

Den er også meget let at bruge og er meget billig. Den er også meget holdbar og kan bruges til mange forskellige formål. Den er også meget let at rengøre og kan bruges til mange forskellige formål. Den er også meget let at bruge og er meget billig. Den er også meget holdbar og kan bruges til mange forskellige formål. Den er også meget let at rengøre og kan bruges til mange forskellige formål.

Den er også meget let at bruge og er meget billig. Den er også meget holdbar og kan bruges til mange forskellige formål. Den er også meget let at rengøre og kan bruges til mange forskellige formål. Den er også meget let at bruge og er meget billig. Den er også meget holdbar og kan bruges til mange forskellige formål. Den er også meget let at rengøre og kan bruges til mange forskellige formål.

Den er også meget let at bruge og er meget billig. Den er også meget holdbar og kan bruges til mange forskellige formål. Den er også meget let at rengøre og kan bruges til mange forskellige formål. Den er også meget let at bruge og er meget billig. Den er også meget holdbar og kan bruges til mange forskellige formål. Den er også meget let at rengøre og kan bruges til mange forskellige formål.

Den er også meget let at bruge og er meget billig. Den er også meget holdbar og kan bruges til mange forskellige formål. Den er også meget let at rengøre og kan bruges til mange forskellige formål. Den er også meget let at bruge og er meget billig. Den er også meget holdbar og kan bruges til mange forskellige formål. Den er også meget let at rengøre og kan bruges til mange forskellige formål.

Den er også meget let at bruge og er meget billig. Den er også meget holdbar og kan bruges til mange forskellige formål. Den er også meget let at rengøre og kan bruges til mange forskellige formål. Den er også meget let at bruge og er meget billig. Den er også meget holdbar og kan bruges til mange forskellige formål. Den er også meget let at rengøre og kan bruges til mange forskellige formål.

Den er også meget let at bruge og er meget billig. Den er også meget holdbar og kan bruges til mange forskellige formål. Den er også meget let at rengøre og kan bruges til mange forskellige formål. Den er også meget let at bruge og er meget billig. Den er også meget holdbar og kan bruges til mange forskellige formål. Den er også meget let at rengøre og kan bruges til mange forskellige formål. Den er også meget let at bruge og er meget billig. Den er også meget holdbar og kan bruges til mange forskellige formål. Den er også meget let at rengøre og kan bruges til mange forskellige formål.

Den er også meget let at bruge og er meget billig. Den er også meget holdbar og kan bruges til mange forskellige formål. Den er også meget let at rengøre og kan bruges til mange forskellige formål. Den er også meget let at bruge og er meget billig. Den er også meget holdbar og kan bruges til mange forskellige formål. Den er også meget let at rengøre og kan bruges til mange forskellige formål.

Den er også meget let at bruge og er meget billig. Den er også meget holdbar og kan bruges til mange forskellige formål. Den er også meget let at rengøre og kan bruges til mange forskellige formål. Den er også meget let at bruge og er meget billig. Den er også meget holdbar og kan bruges til mange forskellige formål. Den er også meget let at rengøre og kan bruges til mange forskellige formål.

Den er også meget let at bruge og er meget billig. Den er også meget holdbar og kan bruges til mange forskellige formål. Den er også meget let at rengøre og kan bruges til mange forskellige formål. Den er også meget let at bruge og er meget billig. Den er også meget holdbar og kan bruges til mange forskellige formål. Den er også meget let at rengøre og kan bruges til mange forskellige formål.

Et helt ensartet overskriftssystem, skriftstørrelse og spalteformat gør tidsskriftet *Pressen* meget letlæseligt – men virkningen fra nummer til nummer kan være lidt monoton.

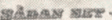
stof i tre-spaltet format – i modsætning til tidligere, hvor det kun var to-spaltet. Helt i stil med bladets nye typografi er hovedet ændret, og den tidligere så grimme forside virker nu indbydende og i harmoni med bladets formål.

Nu er det ikke alle, der kan lide et ensartet overskriftssystem; i røret om tidsskrifternes typografi, foranlediget af en artikel af Henry Thejls i *Pressen*, skriver ekspeditionssekretær Kaare Prien fra Frisørfagene, at »et mere karakteristisk eksempel på gennemført kedsommelighed end netop *Pressens* er vist vanskeligt at erindre«. Da det er en typografisk diskussion, er det vel *Pressens* typografi, der tænkes på, og den er netop gennemført med ensartet overskriftssystem. Bemærkningen er uretfærdig, for *Pressen* er et stilsfærdigt, men nydeligt blad med gennemført typografi i *Times* og underrubrikker i bred fed *Egyptienne*. Men hr. Prien rører her ved noget væsentligt i tidsskrifttypografien – eller ved typografi i det hele taget – thi tidsskrifter, der henvender sig til mennesker, som er vant til at læse, kan gennemføres i en tydelig,

Dansk tidsskrifttypografi i dag

Modeopvisning
i MOSKVA

Ullmann et al. (4) as having no bearing on the difference between London and Amsterdam at 13- and 14-year-old age. The authors also mention that for 14-year-olds in public schools the mean IQ at baseline is 100.0, whereas in the school sample it is 100.5. This difference is not statistically significant.

© 1999, 2000 by John Wiley & Sons, Inc. All rights reserved. This journal is registered at the Copyright Clearance Center, Inc., 222 Rosewood Drive, Danvers, MA 01923. Organizations in the U.S. who are also registered with the C.C.C. may therefore copy material (beyond the limits permitted by sections 107 and 108 of U.S. copyright law) subject to payment to C.C.C. of the per copy fee of \$05.00. This consent does not extend to multiple copying for promotional or commercial purposes. ISI Tear Sheet Service, 3501 Market Street, Philadelphia, PA 19104, USA, is authorized to supply single copies of separate articles for private use only. Organizations authorized by the Copyright Licensing Agency may also copy material subject to the usual conditions. For all other use, permission should be sought from John Wiley & Sons, Inc.

4. *Nature*, September 1990, pp. 40-41.

nachteil des sonst
 verbleibenden
 schmalen Einbaumaßes
 wurde geachtet an
 derartigen Einbauten
 gegenüber, daß die
 bei entsprechenden
 sonstigen Maßstäben
 zu berücksichtigende
 Baukosten nicht zu
 hoch seien.

[illegible]

the last one highlighted the role of
human capital formation in the
growth process and the importance of

[illegible][illegible]

1. The other two at least
found information has been
found information on the

[illegible]

1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 26

2

© 2003 Blackwell Publishing Ltd, *Journal of Internal Medicine* 253: 103–110

[illegible]

Stof og Saks er et af de mest varierede tidsskrifter, der udkommer i Danmark. Hvert opslag har sin særlige karakter, og overalt har man med tegninger, fotografiske illustrationer og afvekslende overskrift-arrangementer søgt at skabe iøjnefaldende effekter, men virkningen er gennemtænkt og helt afbalanceret.

Skellet - bibelteologisk belyst

[illegible]

454

PRESTEFÖRENINGENS

af den nævnte stiftelse. Til medlemmer af fondens bestyrelse er af K. København afslået indberetning vedr. Provst E. Balling, angikende det. Udel. V. Leffelt og angikende J. T. Lise Andersen, og som repræsenterer for menighedens indberetning om af den nævnte K. K. Lise Andersen. Endvidere, overfører Jens Jensen, stiftelsesleder N. J. Lund, overfører Helmer Sørensen, bankdirektør H. J. Jørgensen og Sørensen John. North.

Ved et den 16. juni d. a. afholdt møde har bestyrelsen konstitueret sig således: Formand: Blakke, dr. theol. H. Englund-Danmand, næstformand: Stiftamtmand Ole Larsen, kasserer: Konstant Laur. Eriksen og sekretær: Preest K. Bølling. Disse fire sømt overlod Helmer Strømme udgør et foretningsudvalg til varetagelse af de løbende forretninger.

Personaliæ JOHN ARNOLD

† *Extrapolated*

1. jult. Schous, E. Göttnar, sp. Gørling-Henstrup i Aalborg skift 18
1. jult. Skt. Markus kirke i Aalborg (Kirke Bb. pag. 166, 160 og 462).

Indtællinger.

Næst: Elitholm kirke på Fredelsborg (19 ans.); 1) hgt. Hømmer Street, Natanaels kirke, København østl.; 2) hgt. Bend Schumacher-Müller, Annakirke, København, 2 st.; 3) hgt. Hølge Aabæk, Østskov kirke, København, 6 st.

Sp. Rybnický - Rybníky 1 Evro. gHt (25 ans): 1) hupr. 34
Thyrtje Jansen, Skade, 4 et; 2) hupr. Jargen Hansen, Dahn, 5
et; 3) fannegår, eab. theol. H. Rold-Andersen, Kragstvede,
4 et

Kyp. Ruisted-A)strup i Aalborg stift (18 aar): 1) ps. Ib Wulfsen Skive, 8 st.; 2) cand. theol. P. B. Dirksen, København, 7 st.; 3) hjer. Søren Frømann, Sønderholm, 6 st.

1. Jull. Jensen, Jørgen, sig. Thuesmølle Kirke i København i mæd fra 31. august. Fr. Jensen er af København Kirkefond ansat som landskolelærer fra 1. sept. (Kirk. Hb. pag. 34 og 378).

1. juul, Hordaland, 2. V., sp. bevindande i Fyris delft i ena, fra 31. august at regnet. De Hordaland er som nævnt, somst som paaet for Hordaland.

Ledige embeder.

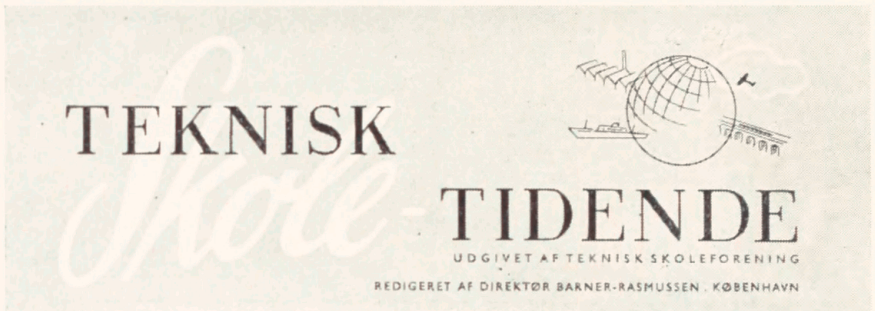
radiociverny i 80, sleduje at vsmilghitstoket skal udfylls med en serie af minihoterier udpegede ansejere. -- Billetter: 15.800 KRON. Kirkedoms- kirke, indvi 1933. 500 sidder. Menighedsråd: 15 Kirke. Forste- kvater med fundestilgort udgoms og menighedsarbejde. Gode stid at vore prest. Menighedsrådet foreslger at holde en god 4 var indvi- eld, ved Salvedgater Bulegade ca. 2200 kr. Maltidigt tilskud 900 kr. stid- 1933. 1934. 1935. 1936. 1937. 1938. 1939. 1940. 1941. 1942. 1943. 1944. 1945. 1946. 1947. 1948. 1949. 1950. 1951. 1952. 1953. 1954. 1955. 1956. 1957. 1958. 1959. 1960. 1961. 1962. 1963. 1964. 1965. 1966. 1967. 1968. 1969. 1970. 1971. 1972. 1973. 1974. 1975. 1976. 1977. 1978. 1979. 1980. 1981. 1982. 1983. 1984. 1985. 1986. 1987. 1988. 1989. 1990. 1991. 1992. 1993. 1994. 1995. 1996. 1997. 1998. 1999. 2000. 2001. 2002. 2003. 2004. 2005. 2006. 2007. 2008. 2009. 2010. 2011. 2012. 2013. 2014. 2015. 2016. 2017. 2018. 2019. 2020. 2021. 2022. 2023. 2024. 2025. 2026. 2027. 2028. 2029. 2030. 2031. 2032. 2033. 2034. 2035. 2036. 2037. 2038. 2039. 2040. 2041. 2042. 2043. 2044. 2045. 2046. 2047. 2048. 2049. 2050. 2051. 2052. 2053. 2054. 2055. 2056. 2057. 2058. 2059. 2060. 2061. 2062. 2063. 2064. 2065. 2066. 2067. 2068. 2069. 2070. 2071. 2072. 2073. 2074. 2075. 2076. 2077. 2078. 2079. 2080. 2081. 2082. 2083. 2084. 2085. 2086. 2087. 2088. 2089. 2090. 2091. 2092. 2093. 2094. 2095. 2096. 2097. 2098. 2099. 2100. 2101. 2102. 2103. 2104. 2105. 2106. 2107. 2108. 2109. 2110. 2111. 2112. 2113. 2114. 2115. 2116. 2117. 2118. 2119. 2120. 2121. 2122. 2123. 2124. 2125. 2126. 2127. 2128. 2129. 2130. 2131. 2132. 2133. 2134. 2135. 2136. 2137. 2138. 2139. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2145. 2146. 2147. 2148. 2149. 2150. 2151. 2152. 2153. 2154. 2155. 2156. 2157. 2158. 2159. 2160. 2161. 2162. 2163. 2164. 2165. 2166. 2167. 2168. 2169. 2170. 2171. 2172. 2173. 2174. 2175. 2176. 2177. 2178. 2179. 2180. 2181. 2182. 2183. 2184. 2185. 2186. 2187. 2188. 2189. 2190. 2191. 2192. 2193. 2194. 2195. 2196. 2197. 2198. 2199. 2200. 2201. 2202. 2203. 2204. 2205. 2206. 2207. 2208. 2209. 2210. 2211. 2212. 2213. 2214. 2215. 2216. 2217. 2218. 2219. 2220. 2221. 2222. 2223. 2224. 2225. 2226. 2227. 2228. 2229. 2230. 2231. 2232. 2233. 2234. 2235. 2236. 2237. 2238. 2239. 2240. 2241. 2242. 2243. 2244. 2245. 2246. 2247. 2248. 2249. 2250. 2251. 2252. 2253. 2254. 2255. 2256. 2257. 2258. 2259. 2260. 2261. 2262. 2263. 2264. 2265. 2266. 2267. 2268. 2269. 2270. 2271. 2272. 2273. 2274. 2275. 2276. 2277. 2278. 2279. 2280. 2281. 2282. 2283. 2284. 2285. 2286. 2287. 2288. 2289. 2290. 2291. 2292. 2293. 2294. 2295. 2296. 2297. 2298. 2299. 2300. 2301. 2302. 2303. 2304. 2305. 2306. 2307. 2308. 2309. 2310. 2311. 2312. 2313. 2314. 2315. 2316. 2317. 2318. 2319. 2320. 2321. 2322. 2323. 2324. 2325. 2326. 2327. 2328. 2329. 2330. 2331. 2332. 2333. 2334. 2335. 2336. 2337. 2338. 2339. 2340. 2341. 2342. 2343. 2344. 2345. 2346. 2347. 2348. 2349. 2350. 2351. 2352. 2353. 2354. 2355. 2356. 2357. 2358. 2359. 2360. 2361. 2362. 2363. 2364. 2365. 2366. 2367. 2368. 2369. 2370. 2371. 2372. 2373. 2374. 2375. 2376. 2377. 2378. 2379. 2380. 2381. 2382. 2383. 2384. 2385. 2386. 2387. 2388. 2389. 2390. 2391. 2392. 2393. 2394. 2395. 2396. 2397. 2398. 2399. 2400. 2401. 2402. 2403. 2404. 2405. 2406. 2407. 2408. 2409. 2410. 2411. 2412. 2413. 2414. 2415. 2416. 2417. 2418. 2419. 2420. 2421. 2422. 2423. 2424. 2425. 2426. 2427. 2428. 2429. 2430. 2431. 2432. 2433. 2434. 2435. 2436. 2437. 2438. 2439. 2440. 2441. 2442. 2443. 2444. 2445. 2446. 2447. 2448. 2449. 2450. 2451. 2452. 2453. 2454. 2455. 2456. 2457. 2458. 2459. 2460. 2461. 2462. 2463. 2464. 2465. 2466. 2467. 2468. 2469. 2470. 2471. 2472. 2473. 2474. 2475. 2476. 2477. 2478. 2479. 2480. 2481. 2482. 2483. 2484. 2485. 2486. 2487. 2488. 2489. 2490. 2491. 2492. 2493. 2494. 2495. 2496. 2497. 2498. 2499. 2500. 2501. 2502. 2503. 2504. 2505. 2506. 2507. 2508. 2509. 2510. 2511. 2512. 2513. 2514. 2515. 2516. 2517. 2518. 2519. 2520. 2521. 2522. 2523. 2524. 2525. 2526. 2527. 2528. 2529. 2530. 2531. 2532. 2533. 2534. 2535. 2536. 2537. 2538. 2539. 2540. 2541. 2542. 2543. 2544. 2545. 2546. 2547. 2548. 2549. 2550. 2551. 2552. 2553. 2554. 2555. 2556. 2557. 2558. 2559. 2560. 2561. 2562. 2563. 2564. 2565. 2566. 2567. 2568. 2569. 2570. 2571. 2572. 2573. 2574. 2575. 2576. 2577. 2578. 2579. 2580. 2581. 2582. 2583. 2584. 2585. 258

Sp. Hæmorrhoidæ: 417. Vimm: 1 Kiste Nr. 12, Lammingskåse, udlever 20
juni 1909 (Kirkh. 10b pag. 961). Folsdal: 717 + 845 Kirkh: 130 + 126
slægt. orger. Kirkh: 9 og 8%. Menighedens: 2 gr. 6 mm. 1
slægt. 10b udleveret (Kirkh. 10b pag. 961). Menighedens: 2 gr. 6 mm. 1
slægt. 10b udleveret (Kirkh. 10b pag. 961).

våne, ått. mossagur. Gull stekur á vörð þrum, þessu er á skellu-
væng og þúku litur áfengdur og og mætt. 2 lín. hús og 1 óvætt. Þútu
ríkum. Dúgla: god og rímmalig, fag; 6 vör. nðu. 5 vör. upps. dæla
einfírnírnur. Hús: godi 1 ha. god. nógur frugt. Jördu. 10 ha. þess
fornstítt 13 Hús. Káronírnur. 1025 kr. lítillur. átt. 500 kr. 5 ha.

dende og varieret form absolut virke befordrende på budskabets udbredelse. *Arbejdsgiveren* er et tydeligt eksempel herpå. Tidligere udkom det i en stiltfærdig typografi, men idag fremkommer det i et meget varieret udstyr til stor glæde for foreningens medlemmer.

71

Til tryksager, der skal leve i nuet, f.eks. den politiske løbeseddel eller udsalgsannoncen, kan den flygtige penselskrift være berettiget, men når de anvendes i nummer efter nummer på forsiden af et tidsskrift, virker sådanne »kvikke« skrifter som regel helt forkert.

KEMISK

MAANEDSBLAD OG
NORDISK HANDELSBLAD
FOR KEMISK INDUSTRI

40.
ÅRGANG
1959

MEDLEMSBLAD FOR KEMISK FORENING – TIDSSKRIFT FOR TEORETISK
OG ANVENDT KEMI, BIOKEMI, KEMITEKNIK OG INSTRUMENTERING

KEMISK FORENING: (sekretær: lic. techn. fru Lise Nygaard). Henvendelser rettes til Universitetets kemiske
Laboratorium, 8. Voldgade 5, København K. (H. Minerva 1523. REDAKTION: civilingenier ARREND LARSEN,
Danmarks tekniske Højskole. Redaktørens adresse: Frederiksberg Allé 45, København V. (H. Vester 7975.
ABONNEMENT: Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige: kr. 20.00 årligt, udlandet: kr. 25.00 (incl. porto).
ABONNEMENTS- og ANNONCE-TELEFON: C. 10.013. Skriftlige henvendelser rettes til bladets adresse:
Pusterwig 4, København K.

NUMMER
5

SOGNERAADS-TIDENDE

TIDSSKRIFT FOR
LAND-KOMMUNALVÆSEN

Redaktion og Eksp.: Ny Kongensgade 15, Kbh. K. Palm 2947. Giro 1739
Annoncesksp.: Rigenegade 21, Kbh. K. Til. Centr. 3743. Giro 81524

Nr. 4

31. maj 1959

75. Årg.

Tidsskriftets hovede skal være i nøje kontakt med typografien og det øvrige skriftvalg.
Hvis der tegnes et hovede, må karakteren derfor afstemmes til bladets typografi.

proportionerne imellem satsformat og papirformat er uharmoniske, medvirker stærkt til det forkerte udseende.

Talrige tidsskrifter præges iøvrigt af sådanne »smarte« skrifter, såvel på forsiden som i de faste rubrikker, og man kan her finde en broget skriftflora, der repræsenterer noget af det dårligste, der overhovedet kendes, siden skrivekunsten blev opfundet; en forbedring alene på dette punkt vil have betydning for en almen kvalitetsstigning.

Når Stof og Saks og Arbejdsgiveren er vellykkede eksempler på den populære, varierede tidsskrifttypografi, skyldes det, at illustrationer, tekst og overskrifter er specielt fremstillede og fra starten tillempes til at passe sammen i opslagene, men i tidsskrifter, der omfatter mange forskellige elementer, tegninger, grafiske kurver, autotypier eller annoncer, som ikke kan tillempes i samme omfang, vil en broget opsætning medføre et absolut kaos, hvorimod en stram principfast typografi med ensartet overskrifttypografi vil virke som en samlende linie – et holdepunkt, der vil fremme læseligheden. Tidsskrifterne *Dansk Kunst-håndværk* og *Arkitektur* er gode eksempler herpå, men et alt for stort antal tidsskrifter, navnlig indenfor gruppen af fagskrifter, hvor siderne

Det ensartede overskriftssystem i Tidsskrift for Dansk Kunstindustri er en heldig disposition til de stærkt varierede billedformer, der kendetegner dette smukke tidsskrift.

består af tekst eller annoncer, har en varieret overskriftstypografi, som til forveksling ligner annoncerne, således at læserne i de mest grelle tilfælde vil have vanskeligt ved at adskille annoncer og tekst under læsningen.

I fagbladene spiller annoncerne en væsentlig rolle, og når de fortæller om varer og materiale, giver de en glimrende oplysning om markedets bevægelser i den pågældende branche – men når de fremtræder som store hvide flader, hvori firmanavnet pranger alene inde på midten, sat med kæmpegrader og nogle enkelte linier med adresse og telefon, der nummer efter nummer i den stående sats slides til ukendelighed, kan man sætte et stort spørgsmålstegn ved deres betydning for såvel læser som annoncør – og når de så placeres rundt i teksten, så denne må klemmes sammen eller spærres efter annoncerne behov – så er værdien af en sådan tekst som læsestof problematisk.

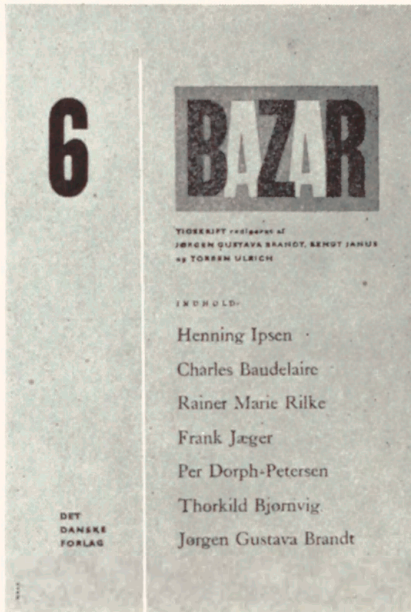
Nu vil der vel altid være en tung ende netop i et område som tidsskrifttypografi, hvor der i lighed med distriktsbladene udgives tids-

[illegible][illegible]

Når de samme annoncer med kæmpebogstaver udbasunerer det samme firmanavn i nummer efter nummer i et tidsskrift og anbringes på de sider, der skulle være forbeholdt læsestof, er der ikke store muligheder for at skabe et varieret og levende tidsskrift.

skrifter som forretningsorganer, hvor teksten blot danner det grå »ingenmandsland« mellem det størst mulige antal annoncer – men i tidsskrifter, hvor teksten skrives for at have betydning for en gruppe læsere – kan man først påregne, at denne får virkelig værdi, når den er sat og trykt i pagt med de gode traditioner i det typografiske håndværk.

I ovenstående er navnlig omtalt tidsskrifternes ydre form, men i den typografiske detaille og i skriftvalget er billedet det samme – enkelte tidsskrifter viser en udmærket kvalitet, hvor en velproportioneret skrift i en velplejet typografi gør dem til en fornøjelse at læse, men hvis man gennemblader et almindeligt udvalg af danske tidsskrifter, vil man forbløffes over, hvad der egentlig bydes den store læserskare, som skal hente faglig oplysning i de mange spalter tekst. Nu skal man være forsigtig med at tale om dårlige skrifter kontra gode – enhver skrift har sin karakter og i den typografiske behandling kan denne komme til udtryk på en fordelagtig måde, men de kan ikke alle behandles som den samme surdejg. Nogle skrifter kræver en kompres virkning – andre skal have mere skydning – men de fleste skrifter mister deres karakter,

HENNING IPSSEN
Huset i skoven

For at komme ud til stedet måtte de gå et godt stykke vej fra den lille rødmalede stationsbygning. I begyndelsen ad et gruslagt vej som senere blot blev en smal sti i græsset. En hals kinnoster ad stien, og så var det ellers den fæstede vej opad til vognene. Der var landposten der havde givet dem den besked. Han stod og læste mens han forklarede det, han havde ondt i halsen til at spørge om noget, men i så fald havde han lidt lært i sig.

De kom ud af tykningen, der var en stump grønmark og endnu et ædelstykke med hvide kærter langs tag og om vinderne. Fra høstet og til en pøl var udgjort en tæjner hvorpå der hang et par klude, bleer eller vaskeskyller.

Det var væk det, sagde manden.

De var kommet fra sig hende ved huset og rettede fingrene ud. Der var kommet røde skærmer i lade i hænderne, og fingrene var krampagtigt bøjede. De nærede omhyggeligt følelsen på den måde som søkket i den for den lille trætrappe. Han løbde hinden for at bryde på, men dæren blev åbnet i det samme, og en rød komme viste sig. Hendes fingre glattede det hvide forklæde. Hendes hår havde været i berøring med et krollede forlyst, midt mellem nylidende over hendes hoved.

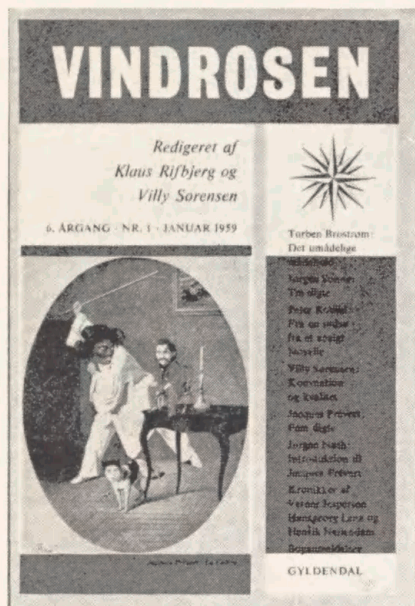
Det er så, sagde hun. Alle på færd var rundt, selv hendes stemme, og orknet i hendes mund var bløde og søgende.

Man kan sige: Ja, gøddag, og strakte hinden frem.

Forside og tekstsider fra tidsskriftet Bazar. Bemærk, hvor den beherskede asymmetri i omslaget går fint sammen med den strenge og enkle symmetri på tekstsiden.

når de sættes op med ordmellemlum på en halvgeviert og derover – satsen bliver løs og den læsefremmende vandrette linievirkning forsvinder. Når dertil kommer, at satsen efter behov skydes forskelligt og har varierende ekstra mellemrum efter udgangslinier, vil virkningen blive katastrofal og absolut hæmmende for læsningen – og det kan vel aldrig være meningen. Enkelte tidsskrifter skifter tekstschrift midt i bladet, uden hensyn til, om skrifterne klæder hinanden, og i valg af overskriftstypen tager man næsten aldrig hensyn til sammenspillet imellem denne og tekstschriften, og hvor der anvendes versaler, er disse kun sjældent udlignede.

Det har været et af formålene med denne artikel at fastslå, at jo mere varieret man ønsker et tidsskrift, i desto højere grad må dette tilrettelægges – intet kan overlades til tilfældigheder. Det kunne i denne forbindelse være fristende at analysere den underholdende ugepresse, hvor man ganske bevidst tilrettelægger hvert opslag, og hvor specielle layout-folk bestræber sig for at skabe de variationer og iøjnefaldende effek-

Det umådelige mådehold

TORBEN BROSTRØM

Man behøver ikke så langt udsigten i moderne europæisk digtning for at konstatere, at den danske lyrik, i de sidste omme-og-tyve år, har været påfaldende lidt episk på det alvor at tage del i den fornyelse af poesis, som mange andre kulturlande gennem eksperimenterende kunst har hvervet. Traditionen gennem dansk poesi har været overordentlig sej, og ved nyere digtning lærer vi os ikke eksempler på de værdier, en sådan tradition kan bidrage med, men træder sin beundring for de mange næsten i ældre og yngre tid. Kunne man fristes til at sige, at det danske mådehold og den indprægede skæpsis for det menneskelige havde været mindre virksomme, hvad der er så meget mere mærkeligt, som vor beundring og nysgerrighed over for det fremmede eller er et karakteristisk for vor psyk.

Selv i dag, hvor så mange lyrikere herhjemme beskyldes for uforsættelighed og tungtægt og for at tænke lige så dunkelt som de taler, er der i virkeligheden få, der for alvor har søgt at forny det poetiske univers. Vi behøver ikke at sige længere bort end over Østend for at møde en ganske anden poesi, der har stærke tilknytning til modernismen og en mere avanceret i teknisk eksperimentation. At det også føles sådan for den fremmede, fremgår af de svenske anmeldelser af antologien "Ti danske poeter", som også udsendes på svensk forlag. En skriver: "Enen minder ikke så meget om den svenske modernisme. Der findes rim- og klangeens omvold og lyriske agtelse, om det vidunderligt skønne i naturen... Der findes også stærke, følelsesfulde, uendelige her vedlig, jyske, jyske, jyske..."

Modernismen har ikke fristet fortællere af betydelige talenter herhjemme. Skat det skulle være en særlig udfordring for et lille land at søge indover adfærd, har vi stort set nøjedes med udførelse eller mere overflad-

Forside og tekstsider fra Vindrosen. Konstruktionen i forsiden er for uelastisk til indtrykning af indholdsfortegnelsen og er for løs til den stærke enkle typografi på indersiderne.

ter, som man mener er nødvendige for, at bladet kan være underholdende – området er dog sikkert for specielt til at behandles under begrebet tidsskrifttypografi. Derimod vil det vel være rimeligt her i et årsskrift for bogvenner at slutte med en vurdering af de litterære årsskrifter, der udkommer i Danmark. Typografien i disse tidsskrifter er naturligvis stærkt bogligt betonet – og alle er derfor gennemført med ensartede overskriftsystemer, der med en enkelt undtagelse er den samme som grundskriften.

Bazar er efter min mening det smukkeste, det er ganske enkelt sat op, men i udnyttelsen af skriften Caslon og i samspillet mellem det elegante omslag, titelsider, overskrifter og tekstsider fornemmes en sjælden harmoni på trods af, at symmetrisk og asymmetrisk typografi er anvendt i flæng.

Hvedekorn er lidt mere varieret, bl.a. i spaltebredder og skriftstørrelser, men har også en tiltalende typografi, ikke mindst fordi den anvendte skrift er Janson. Formaterne er dog undertiden for brede.

Vindrosen er gennemført med Times, og man har helt forstået at udnytte denne skrifts særlige karakter med store grader i store og små bogstaver til overskrifterne og en djærv og enkel asymmetrisk typografi. Omslaget er også asymmetrisk, men er alt for konstruktivt i sit oplæg til indholdets naturlige og absolut boglige form; at dets konstruktion heller ikke passer til formålet ses tydeligt deri, at den røde tonplade, der er afsat til indholdsfortegnelsen, er for lille, så denne stikker ud foroven og forneden, og det virker fuldstændigt forkert.

Perspektiv er større i formatet og er derfor gennemført i tospaltet sats. Typografien har sin særlige karakter ved de mange indsatte uncialer i spalterne, og man kan glæde sig over deres perfekte typografiske placering; derimod har man indsat nogle kæmperubrikker, der skal markere tidsskriftets hovedafsnit, og hertil har man anvendt Monotype Baskerville, der er tidsskriftets grundskrift, men har opfotograferet den til overstørrelser, og det virker tungt og klodset. Sammenligner man overskrifterne i grader omkring 24 punkt, ser man bedst, hvor smukt skriften kan virke – men det er netop det karakteristiske ved denne Baskerville, at man skal være varsom med at sætte den op i for store størrelser. Også i annoncerne har man haft forkærlighed for store grader, men her er det fede grotesksnit, man har anvendt; annoncerne er derfor frygteligt påtrængende – og det virker forstyrrende med sådanne plakativirkninger i et tidsskrift af denne art.

Dialog er mere politisk betonet end de øvrige litterære tidsskrifter og adskiller sig også fra disse ved en mere varieret ombrydning. Man fornemmer tydeligt redaktionens bestræbelser for at skabe afveksling bl.a. i udnyttelsen af satiriske tegninger, og layoutet er ikke dårligt. Overskriftssystemet er varieret i formen, men er gennemført med halvfed Garamont som enhedsskrift, og så længe grundskriften var mager Garamont, var denne kombination glimrende – men når man i dag sætter teksten med Fransk og ikke vil afstå fra en effekt med at indsætte uncialer rundt i teksten – på trods af, at de i størrelse sjældent passer til linierne og i karakter ikke klæder hverken grundskriften eller overskrifter – så gør man vold mod den stil, som der må og skal være i et tidsskrift, *hvis det skal være smukt* – og det skulle denne artikel i hvert fald være en propaganda for.